

NAŠA SLOGA

POUĆNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom čestu male stvari, a ne sloga sve pokvariti" Nat. Poet.

— Uredništvo i odpravnostvo našem: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisati ne mogu. Pripisana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Ognal se 8 redakcija do 60 novč. za svaki redak više 5 novč. II u službu općelovanja u poštu poštarskom kapitulicom (assegno postale). Ime, prezime i najbolji pošt. valja točno označiti. Komu list ne dođe na vremenu, neka to javi odpravnosti u otvorenem pismu, za koje se ne plaća poštarnine, ako se izvana napiše: "Roklajmalo". Dopis se ne vrataju ako se i na tisku. Dopis se ne vrataju ako se i na tisku. — Novi i pisma šalju se na uredništvo ili odpravnost. Nebilježljivani listovi se ne primaju. — Prodajeta se postarim stoži 5 for., za sejake 2 for. na godinu. Razmjerne st. 250 na godinu. Izvan četrtevi više poštarnina. Na malo 1 br. 5 novč.

Molbenica

občinske zastupniku u Buzetu, kojom može vis. o. kr. namjestništvo, da bi se isto čim skorije zauzelo za urednjenje temošnje občine, koja se nalazi, kako je našim čitateljima poznato, u najvećem neredu. Molbenica ta glasi:

Visoko c. hr. namjestništvo! Poslje godine i kakovih 9 mjeseci obavili su se mjeseca maja (od 15. do 20.) p. g. 1884. u buzatskoj občini izbori novoga občinskog zastupstva.

Djelomice tomu visokomu c. kr. namjestništvu s poznatih razloga zateglo se još sa izborom občinskog zastupnika občinskega načelnika sve da danas.

Za danas pozvao je sjednicu na temelju § 33. izbornoga reda za občine u Istri najstariji zastupnik, da so taj izbor obavi.

Na temelju §. 37. istoga izbornoga reda zahtjeva se za pravovaljanost izbora, prisutnost najmanje triju četvrtinama svih zastupnika.

Pošto nas danas u sjednici nije bilo nego 20, rad tega se izbor občinskog vijeća nit nadelnila nije mogao obaviti, a nije uz ovdašnjo okolnosti ni nade, da će se radi abstinenčije manjine moći obaviti, te prosimo visoko c. kr. namjestništvu, da nam pošalje jednoga svoga činovnika, poznajućeg hrvatski i talijanski jezik, kao povjeronika ili komisara,

koji bi na stanevito vriemo našom občinom upravljivo.

Uvjereni, da bi občinskom neredu mogao na put stati samo o. kr. činovnik, vješt občinskim poslovom, nepoznajući nikoga nit bivši nijednom načinom na ikoga vezan, poznavajući ova jezikova govorena u ovoj občini, činovnik, kojem bi pred očima bilo samo zakon i pravica, to da u občini našoj ostano dok u red stavi. Na ovaj poslednji neobičan korak sile nisu shodeći razlozi:

1. Mi se ni najmanje nenađamo, da bi se uz ovo zastupstvo, kod počinjenoga pokušaja izbora došlo do drugoga uspjeha nego što se došlo do danas.

2. Novoga izbora za zastupstvo za sada neželimo, jer nebi htjeli, da se navod tako gusto muči. Nego kad bi naša občina u red stavljeni bila mogla samo pod globu opet zastupstvo pozvati uz zapovjed, da moraju prisustvovati ili se određi zastupničke časti; ako nebi isti prisustvovali, potom na mjesto ovih pozvati one izabrane občinske zastupnike, koji su u dotičnom izbornom tlu dobili manjinu-glasovih. Jer ako i bi ovo vis. c. kr. namjestništvo namjonovalo razpustiti nov izbor samo možda za ono izborno tlu, u kom su bili izabrani, koji nisu danas prisustvovani, nobi se takovim postupkom sigurno došlo do nijednoga cilja, nego bismo bili

uvjek gdje smo i danas. A to bi škodilo puku i občini.

3. Sadašnja uprava bila je veoma loša u svakom obziru a to je razvidno iz sljedećeg: a) već je osam godina, što nije se položilo nikakova proračuna nit računa nikad. b) gradila se u ovih letih nova školska sredina u Buzetu s proračunom, da će se potrošiti šest do sedam a nikako do osam tisućnih forinti; sada je potroška i 14 tisućnih i možda više jer računa pravoga se nit nezna, nego samo to, da poduzetnik ima još dobiti od občine sedam tisućnih forinti. c) Bivši občinski ljekar Dr. Fonda je vjerovnik kod naše občine za njegovo službovanje kao občinski ljekar pred trima godinama prije tisuću forinti. d) Tko znade, koliko poljskih čuvara za leta i leta je dužna občina platiti i još drugih dugova, koji ne moguće znati, dok se u knjigah ne razvadi, pošto neima računa toliko vremena. e) Sjednici občinskog zastupstva nisu se po godinu i pol držalo. f) i mjestno školsko vijeće bilo je radi nehnjstva predsjedništva i rad nevršenja propisanoga zakona razpušteno.

4. U občini Movražkoj morao je svaki kmet, da se zapriče ekskukciju od strane porezne oblasti u Buzetu za porezni dug nad občinskim imotkom, platiti poreznu u red u Buzetu g. 1884. for. 15 i 30 novč. i to povrh ostalih občinskih plaćilah to može o tom svaki pojedini pokazati

svoju namiru od istoga c. kr. porez-noga uredu u Buzetu. Na isti način i u istu svrhu u godinah 1883—84. morala je občina Šlum t. j. svaki občinar platiti izvanredno po for. 20, da njim ne idu občinska zemljišta na prodaju od c. kr. poreznu uredu u Buzetu.

Koliko li su to žrtve! Koliko od njih moralo se baciti lihvarom u narudžaj, rad tih plaćilah i sve to radi slaboga upraviteljstva občine, a tko znade kolike su druge podobćine u sličnih neprilikah.

Usljed ovih istinitih činjenica može pokorno podpisani, da se to visoko c. kr. namjestništvo blagoizvoli za tako pravednu stvar zahtjeti to našoj opravданoj molbi čim skorije zadovoljiti. U Buzetu, 26. januara 1885.

(Slijedi 19 podpisih hrvat. zastupnikah).

Glavna skupščina polit. družtva „Edinost“.

Dne 4. febrara sabrato se do 200 članova polit. družtva „Edinost“ na glavnu skupščinu. Točno u 11 satih otvor predsjednik g. Nabergoj skupščinu predstaviv ponajprije vladinih povjerovala g. Vladiča. Zatim obrazloži u podujetu govor cilj družtva „Edinost“, ujedin postanak i njezino djelovanje.

Kroz 11 godina radila naše družtvo — reče govornik — u Trstu i okolicu u no-

PODLISTAK.

Uzgoj i škole po svetu.

(Dalje).

IV.

III. Likur i spartanski uzgoj.

Sparta bila je nekoliko stotina godina pre Iugorova poroda znamenit grad u Grčkoj. Spartanci odlikivali se osobito svojim junaktvom i hrabrostu. Da spomenemo samo jedan junakovi njihov čin.

Perzianski kralj Kserkse podje se silnom vojskom od pet milijuna ljudi, da osvoji Grčku. „Hoće li se Grci usuditi boriti se s nama?“ upita silni Kserkse, ali mu Spartanci odgovaraju: „Grci će, kada ih zavladaju, izlagati su na nekom brdu, da ondje daleko od svete pogline.“

Do sredine godine njegovala je dijete majka, pričuvavajući ga svakoj nepogodnosti. Moralo je spavati sad pri svjetlu sad u mraku, da se sačuva od straha. Povijalo se ono, da se uzmognuo slobodnosti kretati i uspijevati. Koliko se je moglo, gledalo se na to, da ne plaku, jer se je smatralo sramotom, da Spartanci uvjek ljuju svoju bol plaćen ili jačkom.

Kad je bio djetetu sedam godina

pošlo je u javni zavod, rekli bismu Školu. Tu je dobiovalo svu obskrbu tako, da se roditeljima nije trebalo za svoje djele biti u zavodu spavajući djece (po početku na sieni ili na sliam bez pokrivala, a poslije 14. godine na trsak (stratik), koju su moralia sačuva nabrati, ali ne narezati, nego golimi rukama nutrgati,

da se priuđe pomoći al pri poslu i kad ne imaju k tomu navadnog oruđa. Kupali su se i leđi i zimi, a vazduh bijaju boši i

slabo obuđeni. Hrana njim bijaže prostu. Krstić njim je bilo dopušteno, nu strogu kaznili one, koje su u kradji zatekli. Kradli, ali budu lukav, da te nitko neznaće. Šibe su i batice u Šparti često rabe, da pade svake u godine izbiljavno (pred svjetom) svu dječju u dužnu u krv, samo da postanu tvrdja. Plakali ulsu smješ, a tko bi najviše utrajava, dobio bi dar.

Dječaci vježbaju se u trčanju, skakanju i svakovrsnom oružju. Učili su pjevati pjesme o slavnim junacima i svrhaljima kitaru, da jih pjesma i muzika odusevi kad uzeče u boji, poči. Za čitanje i pisanje malo su se Spartanci brinuli. Bila su takova trema.

Starost su Spartanci veoma poštovali. Dodje neki starci med Spartance, a ovi su svu dgošo sa svojih sjedala u znak stolovanja. Starci su užasani što je ilepo, ali sami su Spartanci u istini ljepe poglavaju. To su Likurgovi zakoni. Spartanci su se Likurgu zaklali, da će ih držati, dok god se on vrati. Likur je i nepovratni u Spartu, misleći, da će Spartanci ujek nejegove zakone obdržavati.

Spartanci pričuvavali su svoju dječecu na svjetlo i na mrak, da ih nehu strahu početi. Recimo i mi koju o strahu.

Razumiju ljudi vjernju, da čovjeku može našoditi samo božju volju, te niznanje ili nesmotrenost samoga čovjeka.

Nozdravo ili prekomerno jesti i piće, prehlada, nečet zruk, to su uzroci bolesnim;

a ne ureći, vještice, naštare, vukodlaci,

more, koje da Corviku krv slijaju, i što je

znam, kada se sve te vraćanje zovu. Al-

dal skoro nam se čini nekoristno o tom pisati, jer tko u to vjeruje, svu mu svetci

nosi toga iz glave izbili. Baš iz prazno vjeće u takove stvari nastaje strah. Mnogi ljudi nebi po noći za sav svjet izbaši iz kuće, ne što se hoće tata ili hajduka, već vještice i vukodlaka.

A! Sto je noć! promislimo malo. Sunce nam je danju svijeslo i grijalo nas, svojim svjetлом i toplinom budilo iz zamjene pšeničnu kliju, iz stabla bieli crteljak i zeleni listak, u jagodi trpk Sok pretvaralo u sladljani med, a sad nam je zašlo za goru, da drugim zemljama i drugim narodom podaje svoje blagodati, jer smo svu djecu jednog otca, svu sinovi božji. Drugud je dan, a kod nas noć, ali zato što je noć, ostao je vrт, kamen, put, stablo, sve baš na onom mjestu, gdje je bilo i po danu; što je bilo na nebui i sad nebi je na nebui, što u paklu i sad tamu zubi škrpi. Vještice i vukodlaka nisu bilo nit po danu. Nit jili je po noći osim u praznini glavah.

Malo djeće, dok mu otac i majka, braća i sestre, tetke i susjede, kume i kumice nenapune glavu sa čudesi svake ruke, nezapa straha, ono bi i danju i noćju i na hrleg i u njivu, svakako, a ničesa se nebi bojalo. Takovo bi djeće i odrasio, da ga drugi neizkrvare. Al što će, još je djeće u zlici, već ga strahu sa nekim starinom, oješkama, uješa i kako se svijeti osiboti, djeće strahne nezoru. Siroči, to zapamtiti, pak nebi ni za život glavu islo u tamnu sobu, a kamo li će noću po susjedu, aku mu bude majci slabo.

Negovorite nikad djeće o strahili,

naučite jih, da idju i po danu i po noći

bez straha u sobu, u štalu, u dućan (trigu), svakako, neka se boje vukodlaka,

ali neka se boje Bog-a i čuvaju zloga.

vje doba protegnulo je svoje djelovanje i na daljnje krajeve, osobito na Istru. Spomenu kako se društvo podmeću zaprieko od narodnih i državnih protivnikih, koji rujnuju sruju proti svakom narodnom poduzeću. U noviju dobu osnovali su ti protivnici za okolicu tršćanskog novo političko društvo »Concordia«, koje bi imala biti svrha, uzdržati slogu i mir medju gradjani i okoličani, nu u istinsu »Concordia« neide za drugim, nego da sije nemir i razdor medju nami, da nas otudji rodu i jeziku, da nam oduzme što imademo najmilijeg. Sloga i mir postoji medju nami i gradjani od vajkada, nu te slogo veće da pripoznaju oni, koji bi htjeli, da se mi određemo svoje narodnosti i svojeg jezika. »Concordia« hoće, da otjera tudićine iz Trsta a tudićini su većinom njezin csnovatelji i štinci. Svaki pošten Slaven okrenuti će »Concordia« ledja jor, ona ide samu za tim, da nas posvadi, da nas pocepi i da nas raznarođi. Spomilo naduje, kako je naše društvo ujek nastojalo, da dodju od naše strane u gradske zastupstvo samo čestiti i pošteni muževi. Takovili se već mnogo godinaši našli u zastupstvu. Ovi, prem su dušom i tjerom Slovenci, ipak su cijenjeni i štovani od vrleđih i uvredljivih zastupnika i gradjanu druge narodnosti, jer značajna i čestita čovjeka znade i pošten protivnik cileni a kukavici i beznačajnika svatko izbjegava. Preporučen članovom, da se složno okupe oko našeg društva, koje zadovila upravo sada radi predočenih izborih veliku važnost. Radimo svi i svugda složno u prilog milom našem rodu. Budimo odati našoj svetoj vjeri, n-šemu vladaru i našemu narodu. Budemo li se držali ovih načela, morati će napredovati naša sveta stvar.

Zatim proglašen skupščinu otvorenom i pozove podpredsjednika p. M. Mandića, da izvesti o godišnjem računu. Ovaj pozdravi najprije prisutne članove iz Iste, najčešće one, koji su iz zapadne Iste učeli niti daleki put, da prisustvuju današnjoj skupščini. Ti načinu zaslužili su, da ih skupščina pozdravi sa srdačnim: dobro nam došli i iskrinim: živili čemu su se skupščini jednoglasno odazvali. Poslije toga izvesti govornik o računih za god. 1884. Društvo je imalo dohodku 158 for. 41 nvc. a potroška 159 for. 35 novč. Društveni imetak pako iznosi 216 for. 37 novč. Za g. 1884. povećao se liepo broj članova i napose valja iztaknuti, da je prišlo k državlju iz Iste 157 novih članova. Na tom smo dužni u prvom redu zahvaliti se gg. povjerenikom, koji su se bržino trudili oko sakupljanja novih članova. Spomenu i nekoje prijatelje, koji su se ejstili novčanima darovi našeg društva u medju tim jesu i nekoji rodoljubi iz Kastva.

Na upit predsjednika, da li želi, tko kakovit razjasnjenje gleda računom ili dall hoće skupščina iste odobriti, bilo je jednoglasno ovo poslednje prihvaćeno.

Tada stada tajnik g. V. Dolenc izjaviočivati o djelovanju društva u g. 1884. Izvjeti najprije o broju članova, zatim da su nekoji od istih ove godine promisli, medju tim i zastupnik Gorjup; da je društvo njemu, pjesniku Koseskome i pisacu Godini postavilo na li i vice. Na to pozove prisutne, da u z. k. postovanja napram pokojnikom ustanu sa sjedalab, što bi sveobče učinjeno. Spomenu također pok. zastupnika za okolicu g. Pagana, koji, prem nebišta Slovensac, ipak se pokazao i napram nam pravednlim. Injemu zaključku slava!

Izvješće naduje, da je odbor učinio reku proti odluci gradskega zastup, radi slov. školab, te da je rekurirao proti postupku istoga zastupnika, što je zabucio slovensku molbenicu, kojom se molilo za uredovanje sa okolicom slov. jeziku. Zatim odpremljena bila je peticija radi h. skupa Porečko-Pulijskog i druga radi željezolike spojbe južne željeznicu sa državnom. Društvo je uslijed zaključka glavne skupščine u Katinari odposlalo molbenicu na ministarstvo, da bi se pomnožalo po- dučavanje na e. k. gimnaziji u Trstu u slov. jeziku. Rješenje molbenica stiglo je i narednije se, da se prvi kurs razdijeli na dva odjela i da ako bude potrebno, da će se i kursi pomnožati. Nadaje izvješće o običem polit. stanju u Primorju a napose o Tratu, te pobila težnje i nešto ciljeve je do sada? Ja mislim da ne?

družtva »Concordia« i predlaže u ime odbora, da se kod budućih izborih neima od strane družtva podupirati one osobe, koje budu bez privole i znanja našeg družtva kandidirale. Zatim, da lma svalko, koji bude kandidiran u ime družtva, podpisati družtveci program, što bila je od skupščine jednoglasno primljeno. Zatim se prešlo na pojedine predloge. G. Ka- mušić predlaže, da se na e. k. njemačkih puščih školab uvede u dva prva razreda slovenski dočitoši tal. jezik u viših tekar njemački du, da se to za zamoli zemaljku vladu, što bila je takodje prihvaćeno.

G. Primožić tužio se na nedostatak u Rojuškoj školi te izrazio želju, da bi se isto mjesto talijanskoga podučavao njemački jezik, čim bi se djeći otvorio put na državnu gimnaziju.

Podpredsjednik Mandić predlaže, da bi se prije budućih državnih izborih sazvao u kotaru Pazinskom tabor. Obrazloži svoj predlog, dade ga predsjednik na glasovanje te bila jednoglasno primljeno.

Napokom se prešlo na izbor odbora. U tij bižulu izabrana sledeća gospoda. Predsjednikom Ivan Nabergoj; u odbor: V. Dolenc; J. Jan; St. Jenko; Dr. F. Mandić; M. Mandić; Š. Nadlšek; G. Sterle; A. Trobec i M. V. Živic. Zamjenicom: Iv. Matelanc; Iv. Vatovec; Jos. Sandić; Iv. Malan; F. Balanč; Jos. Požur; Ed. Lampe; Jos. Ferluga i F. Žitko.

Napokom se odabralo 60 povjerenika, koji će sačinjavati centralni izborni odbor i koji će mjestno izborne odbore stvarati. Pošto bila je izvršena dnevni red, zaključen prosljednik skupščini zahvaljuju se članovom na mnogobrojnom posjetu i uzklikanju Njeg. Vel. caru i kralju Franu Josipu trokratni život i čemu se skupščina odusjevljeno odazva.

Zamoljeni smo od članova, koji su došli iz zapadne Iste, da se javno zahvalimo sl. odboru druživa i svim članovom na ljubeznjivom i prijateljskom susretanju, koje ih je svuda pratilo, što mi ovim veoma tudo činimo.

DOPISI.

Volosko 29. janaru. Evo hoću da Vam štograd pišem iz ovoga kraja, ali toliko se tega nabore, da neznam sam gdje početi. Uzmimo kuko dođo misli.

Ročka »Bilanca« štamplja je nedavno iz »Triester Zeitung« jedan dopis iz Voloskoga, gde se onaj, koji piše, htje pritužiti na naše luke III porte oruđa. Spominje kako se joj mislio zasipati radni rukav na Puntet od Preluka, pak od svega ništa, kako je malena Voloska luka, i da je zadnja doba produžili obstojeći kluč, da budu barem srednji brodidi mogli; pristajati kako je potrebljno providili u Opatiji, u Iku i u Lovranu luke; govoriti da je u Reku i dalje do Senjja da hrvatski stran -zgode toga učinjeno i da se ufa, da će i naša vlast već jedan put nešto malo učiniti.

Kako Šta Štitelj znaju, učinjen je parobrod »Abazia« koji plavi među ovim krajevi, sutra može doći drugi i treći i tako napred, pak što nije sramota, da po godom vremenu taj parobrod pređe pod nos Opatiji a nešme izkrcati putnike nego ih mora positi dalje do luke, a kada dođe pred Iku nešme ostati ovde jer nije siguran, nemože u Lovranu ni u Volosku, u Preluk, dokle nije druge nego beži prenoći Reku pod drugu vlast i pod druge zakone.

Sveđevanje govoriti: Kucejte i otvoriti će Vam se, i to je istina. Puno puno treba prosit i plsati i lepo, a ako je potrebno i građe, da se dobije štogačar, jer cesarstvo je veliko, potrebah je mnogo, a koji odlučuju, mnoge puti neznavaju pravo naše stanje, jer se iz Beča neridi valje ovamo na naša škripe i na more.

Ja se neželim na nikoga blatom naboljivati, ali mislim, da su u tom kruži ohćinski starešine svih občinah a naime Voloskoga. Iz svake treće četvrtve sednice morali bi občinski starešine pisati dalje, da je to i to, pak jur bi jedanput nešto bilo odlučeno. Zar će komu bilo škede, ako naš porat bude veći i prostraniji nego u Tratu, te pobila težnje i nešto ciljeve je do sada? Ja mislim da ne?

Nojbedestlje kod celoga ovoga posla je to, da lma kod nas na dobrili mestib ljudi, koji govore, da se jo za porat jur prosilo, ma nekoliko vremena da neće biti ništa, jer da je pravilan Voloskakom neki, koji bi lma odlučiti u toj stvaril Lude niti glave, koja tako misli: inkho je razumeti da bi u Preluku već davno bio jedan nastup proti jugu, kad bi ono bila istina jer počinjeju nekih trih četiri morao bi on, neki biti prijatelj Kastavcem, kad nije Voloskakom. Sa svim tim vidimo, da se ništa nije učinilo za sigurnost brođarenja ni u Preluku, ni na Voloskom ni u Lovranu.

Mi mnogi, koji bivamo na Voloskom dočuli smo po sreći, da je na 21. janara gosp. Baldini, učitelj gospodarske države podučavanje o gospodarstvu. Kako znate podnijet, Baldini je imenovan za Talijanu, a g.

Kraljicu za Hrvate. To došaće Baldina u Volosko je daktice jedno novo svedučanstvo, da neki i neki hoće na silu biti Talijan. Ali pustimo to na stran, Vendar je žalostno, da od tega podučavanja nije nikakve koristi. Je li g. Baldini došao samo za Volosko, ili za občinu Volosku? Mislim da ne. Dakle dužnost je bila ogljivoj javno po biljnjih občinah i po noviljnah pak neka dođe koji hoće. Na mesto loga čujem, da je po Voloskom okolo hodili neka specifika izabranih, kako da tobože samo oni imaju pravo znati štoga ekonomije. Neznam koliko je imenat bilo na specifiči, nego po poslušanju najviše ih alje bilo nego 6 ili 7. U običu tako imemože biti pravoga napredka, makar vi imamo stotinu školab.

Cije se avo vido o nekakvih tatarijah, G. Kundelu i Frančelih ukrulo je vola iz Štale; ovde u Škerbilči okradjena je jedna obitelj, u gestioni »Monte Verda« posaflo su 4 kokoša i nešto drva. Oni koji su ne bojali da čemo mi ovuda ostati uvježbarbari jer nam nije bilo potrebno većer zaključati vrata, oni mogu suda veselo reći: »E pur si muovo! Mi napredujemo, jer je više tatarije.«

Pogled po svetu.

U Trstu, 4. febrara 1885.

U sjednici carovinskoga vjeća od dne 30. janara započela je razprava o kongrui ili o svećeničkoj placi. Većina govorika izjavila se za sam prodlog. Ministar nastavio i bogoštovia reče, da je zadovoljan, što zastupstvo toli složno prihvati predlog. Iste bi skupi da nisu proti predlogu. Financijske uprave priznaju takodje, da joj predlog potrebit, nu da nemože već sada uzeti na sebe sve terete, kojo predlaže odbor, te želi, da se postupice podiže svećenstvu što inv

treba tako, da se kroz nekoliko godina poboljša njegovo stanje prama odborova predlogu. Glavni temelj za koja sačinjava fasia dušobričničkih dohodaka a tim se imade stvoriti podloga za kongrui i za pripomoć iz državne blagajne. Dalmatinski za-stupnik Vojnović predloži, da se vlasta pozove, neka podnesu sličan predlog i za grčko-iztočno svećenstvo u Dalmaciji. Glavni govorici izabranii bijaju Glam-Martinic i Kraus.

Poznati austrijski Veliko-Niemac i državni zastupnik Schönerer objelodanio je svoj program u oči predstojecu izborom za carev. vjeće. U tom programu nalazimo i sljedeću točku: U narodnom je i političkom interesu, da sve one zemlje austro-ugarske države, koje su prije sačinjavale njemački savez, buduće sačinjavaju, u koliko je to moguće, neodvisnu i strogo jedinstveno ustrojenu cjelinu. S toga valja nastojati, da se sadašnji odnosa među Austrijom i Ugarskom zamjeni osobnim savezom. Kraljevinu Dalmaciju, Bosnu i Hercegovinu neki se utjelove Ugarskoj. Tim načinom nada se Schönerer, da bi Njenci zadobili opet većinu u carevinskom vjeću a to

tim prije, ako bi se Galicija vezala sa Austrijom, kao što je Hrvatska sa Ugarskom — kako to nekoj njegovi prijatelji predlažu.

Grof Hohenwarth, koji je postao predsjednikom vrhovnog računarskog dvora, da će postati do mala članom gospodskog kuću. Njegov klub imao bi se podižiti u tri diela; njemački članovi pridružili bi se Lichtensteinvom klubu; Talijani Coroninićevom klubu, a južni Slaveni sastavili bi poseban južnoslavenski klub.

U českem gradu Budejovice nad-vladala je prošlih danah za prvi put kod izbora za trgovacku komoru na-rodna českia stranka. Česi imaju u svih odsjećih veliku većinu. Čeha izabranje je 22. a Njemaca, koji su do sada imali većinu, samo 2.

Ugarski sabor dovršio je razpravu o proročinu. Tričetni madjarski li- stovi pišu, da se njoj ovom razpravom ništa drugo postiglo već to, što so je pokazalo, da se stranački odnosa u ugarskom saboru nemogu dulje držati. Nijedna stranka neodgovara željama naroda, dapače niti ona, koja je na vlasti i koju uzdržaje samo to, što oponira oponici.

U Zagrebu proslavilo je prošlih danah uručništvo »Narodnih Novinah« pedesetletnici obstanka istih novinah. Sastalo se do 30 novinarah i književnikah, da proslave riedku tu svačanstvo. »Narodne Novine« bijahu utemeljeno prije 50 godinah od poznatog hrvatskog pisca i buditelja hrvatskoga naroda, pokojnoga Dra. Ljudevita Gaja. Na tom sastanku potaknula se također misao, da bi se oživotvirolo državno hrvatski novinarash, koje bi podupiralo nemoće članove i u kojem bi se blažilo svakdanje oštine, koje su na štetu novinaram i čitate-

ljem. Pogovara se, da se kani zaručiti bugarski knez sa kćerju njemačkoga naslednika priestolja. Ruskome dvoru da nije ta nakana po volji, jer da bi se tim poremetili sadašnji dobit odnosa među Berlinom i Petregradom a noćas idu tako daleko te kažu, da bi mogli nastati usljed tega novi zmršaji na Balkanu.

Ruski ministar bogoštovija izdao je na sve ravnatelje školab okružnicu glede proslave slavevskog apostola sv. Matoda. Okružnicom se naroduje, da se imade dan sv. Matoda svečano proslaviti. Okružnica upravljena je i na ravnateljstva njemačkih školab u ruskoj priestolnici.

Talijanska vlast šalje neprestance vojno brodovlje u crveno more, da tamо zaposjedne nekaje važnije luke. Italija namjerava zaposjediti pobrige od Asabe do Sudeckina. Turska vlast razposlala je europskim vladam okružnicu, u kojoj protestira proti talijanskim spletakom na crvenom moru. Po najnovijih vestih Šalje Turska vojsku pod zapovjedništvom Muktar paše u Sudam. Cilj je tomu poduzeće, da zapriči talijanskom brodovlju pozisati za tujdijimi pokrajinama.

Belgijanci živući u Parizu ustrojili su poslije lanjskih nemirah radi novog školskog zakona u Belgiji. Belgiski republikanski savez. Taj savez nastojati će, da srušišu Belgiji sadašnju vladajuću kuću to da uvede tamo republiku.

Kod poslednjih izborah za frane-cozki senat pobjedili su velikom većinom umjereni republikanci. Izabrana je u senat nekolicina poznatih diplomatih a propali su nekoj dosadašnji pravici proturepublikansko stranko u senatu. U Madagaskaru uzelu su Francuzi pomoću 1600 vojnikah u jedan dan važnu tvrdjavu Amboniu. Ovim činom osigurali su si Francuzi gospodstvo na tom otoku.

Njemačka vlada, reč bi, da neće privoliti, da bude Trst izhodištem njemačke trgovine u sredozemno more. Za liniju u sredozemnom moru, da nije po nazorih vlade prikladan ni Trst ni Genua već Brindizi.

Englezi su se napokom sukobili sa Arabi. Englezka vojska pod zapovjedništvom generala Stewarta stigla je dne 19. p. m. do zdesca Abuklea, gdje se je medju njom i mnogobrojnim ustaši razvio veoma oštari boj, koji se je napokom svršio pobijedom englezke vojske. General Stewart, koji bijaše u tom boju ranjen izvratio je zapovjedništvo Wilsonu, koji je pošao napram Hartumu te oslobodio generala Gordonu, čamećega tolično dugu u toj važnoj tvrđavi.

Franina i Jurina.

Fr. Si ča čul, da će nastat gvera mej ikom i Lovrancem? **Jur.** Ča po moru ni na kraju?

Fr. Neznam prava, ma trebade pe moru zač nebi znal tvoj ženzo ni on nje-

gov prijatelj od kristala zapovedat na kraju.

Jur. Lako Lovrancen, te zapret svoj grad, zaključat ga s merlinom i moć mirno spati samo neka ne zabe sidro pod posteljin, kada budu partili. Tačas bin bl' zabilj pitat, zač pak je nastal ta kunrosti.

Fr. Lovranci Talijani zisuli su va zad njoj „babes“ s Poreču punu vreću po- rugi na lku zač, da će imet prvo porat lego Lovran i da će bit bolji lego lovranski ikari, da su vanjščaki, lka da je malo selo, a Lovran da je drugi Pariz al Londra. Semu temužu, da su krivi Slogari zač da pro- teže lku a mrež na novu Fiorenzu, starci Lovran.

Jur. A puška jih nezadel ter ča nisu jušto „Slogari“, lanjsko leto i toliko puli prie zagovarali, da se va Lovranc perat razsriži i popravi. Ča ni slogarski deputat va Beče govoril za sve naše porte pak i za lovanskoga a talijanski deputati nisu nikad ustodrili ni za Lovran ni za nijedno drugo mesto.

Fr. Znaju za to znaju oni dva tri lovanski opajenci, ma neć njim je treba držati, zač se stulaju cel dan pod ladjunju zika prodavat, pak onda deluju smutnju i nemir samo, da njim brže pasa vreme.

Jur. Ma kako će pak finit ta gvera? **Fr.** Lahko, ikari, ki su pametniji te se nasmijat porečkoj „babes“, a lovanskim fiorentincem te reč onu našu: Bog daj norcem pamet.

Jur. Ja, ma brzo.

Fr. Baba porečka se veseli, da je jedan zastupnik va Zagrebu rekao, da je dolni Istra talijanska.

Jur. Imo pravo da se veseli, ter se veseli i deca kada kega prevarate a takje te ona prevarila svih, ki za nju mare. Ni nebore nijedan rekao ne da je dečja Istra talijanska, nego da su tamno neki gradići talijanski.

Fr. Ča j' temu lako?

Jur. Tako tako i nikako drugačije.

Fr. Onda znaju gospoda va Poreču dobrahnko lagati.

Jur. A kaso bi drugačije živeli.

Fr. Buzetski šarenjac da nete od sada lego dva puta na letu va crekav.

Jur. Bi bolje bilo da nepridru nikad zač bi bilo va crkve manje škandala i nebi se toliko uvredilo ni Bega ni ljudih.

Različite viesti.

Promjene u tršćansko-koparskoj biskupiji. G. Ivan Slapar ide kačo duh. pom. u Jelšane. G. Vinko Visnić imenovan je sudsidiarom u javni belnici u Trstu.

Mnogoč g. Valentín Pušavik, župnik u Jelšanah preminuo dne 7. pr. m. Rodjen

bi ged. 1808. a redjen 1838. Vječni mu pokoj! Tom župom upravljati će g. Mate Markić. Otvorene su sledeće župe do 28. februara: Kerbune, Pomjan, Lindar i Jelšane. Za ovu poslednju kaže ordinarijat, da si pridržao pravo u svaku dobu nezine granice promjeniti.

Citaonica u Pulju. Slavenska čitaonica u Pulju pripravljala za 7. 1. m. u pol 8 satih na večer svečanu zabavu u prostorijah „Restaurant Apollo“. Svečanost posvećena je neumrlom Valen- Ženiku Vodeniku. Igrati će vojnička glasba. Očekujemo od Sivenaua, živućih u Pulju i okolicu, da će se mnogobrojno odzavati pozivu odbora da toliko ujedno izkazati čest i štovanje Vodeniku.

Hrvatska Citaonica u Kastvu pozivaju na družvenu zabavu, koja će se obdržavati dne 11. Velja. o. g. sa sledenim programom: 1. Predstava. 2. Deklamacija. 3. Pjevanje. 4. Tomboha. 5. Pleš. – Ulaznina za osobu 1 fr. za obitelj 1 fr. 50 novč.

Darovi primaju se sa zahvalnošću. Cisti prihod namjenjen je dobrovornim svrkam. – Kastav dne 2. Velja. 1885. – Ož.

Odsudjeni. Našim čitateljem poznata gospoda iz Kopra, koja su na dan sv. Jelisave jednoga slovenskoga djaka napali i natukli odsudjeni su od kotarskoga suda u Kopru. Kolovodja noćne tučenje, zemaljski zastupnike bivši koparski načelnik, odvjetnik Gambini odsudjen je na globu od 30 for. Baseggio na 25 for. a Derin na petdnevni zatvor.

Iz Dekanib piše nam prijatelj, da je tamošnja čitaonica imala prošle nedelje veoma lijevu zabavu, koja bijaše mnogobrojno posjećena premda je vrieme nepovoljno bilo. Odručenje raslo je svakom točkom programa, koje bijušu izvedene veoma točno i na sveobče zadovoljstvo. Odlikovale su se kod zabave osobito dve gospodine predstavljajice, koje su zasluzile, da se jutro povoljno. Pohvale vredni jesu također pjevački zborovi iz Dekanib i Černogkala i domaća glasba, Svaka čest sl. odboru čitaonice a bivala svim onim, koji su zabavu ulikasli, sudjelovan, em ili prisutnoscu.

Iz Kanfanara javljaju nam, da je rovinjski sud odsudio kanfanarskoga občinskoga tanknika Clevu, koji je dne 4. septembra 1884. navadio na Ivana Basiliusa u njegovo kući te ga tuj udarao i dario. Odsuda glasi na 25 tor. gliche. O toj navali bijaše jur govoru u N. S. i rečena je, da bi bio Basiliuso zaglavio, da mu nije priskočio sluga u pomoc. O samoj odsudi govor se koješta, nu mi nesmijemo tim glasovom dati mjesto, da nedodjemo u sukol sa zakonom.

Jošte o buzetskem zastupstvu. Na drugom mjestu donašamo učibeniku hrvatske većine buzetskog zastupstva i ovde sponznicemo još nešto o prvoj sjednici i o deputaciji o kojoj govorimo u poslednjem broju.

Od 20 hrvatskih zastupnika bijaše jedan uslijed talijanskog protesta za bačen jer da nije austrijski državljan, već ugarsko-hrvatski, preim je do sada bio i kao takav zastupnikom. Od ostalih 19. članova hrv. stranke, došli su k prvoj sjednici svi osim M. Gržinića iz Iluma, koji se je bolesti izpričao i bio zadao postenu reč, da će ujek čvrsto stati uz hrv. stranku. K istej sjednici došao je i jedan zastupnik izabran u prvom tor. iz Lanišća a tim je pokazao, da će raditi i p istajati uz poštenu većinu. Najstarijim članom zastupstva, Pavlović iz Grimalde, izabran u prvem toru bijaše također kod prve sjednice. Pred samom sjednicom razgovarao je g. Clarici sa zastupnicima o vremenu i o koječem nu odmah se odaljil. Čim je sjednica imala započeo. Poslije sjednice vratio se pak i isti gospodin u ured vesela lica što je naime talijančen i uspjela prva spletka.

Na koncu dedajemo jošte, da je bilo u dvorani u kojoj se imala obdržavati sjednica pripravljena samo za stolicah dočim imade 30 svih zastupnika. To nam pokazuje, da bi jače načelničtvu sporazumno sa renitent i. j. s. man inominacije se ovo nemože tumaćiti. Dobro je da si zapamite ovo naši Buzecani, osobito čestita većina zastupstva.

Malo zakona S. 40. občinskoga reda za Istru glasi ovako: „Zastupstvo občinskog sakuplja se po potrebi, nu najmanje svaka tri mjeseca jedan put.“

Načelnik (občinski), ili ako je on za prečen, njegov zamjenik sazivlje svaku skupštinu (sjednicu).

Svaka skupščina, koja nije na taj način sazvana, je nezakonita a odluke nevaljaju.

Načelnik mora sazvati zastupstvo evaki put kad to pita najmanje trećina njegovih članova, ili kotarska politička oblast, ili u poslovili nevlastnih občine, zemaljski odbor.

Tiskamo ovaj paragraf na znanje i ravnjenje nekomu zastupstvu i nekomu načelniku, jer bi se moglo naći ljudi, koji bi nastojali zapreći sazov zastupstva. Zastupnici nek znaju, da ima trećinu njih pravo pitati sazov sjednice da ju u tom slučaju načelnik mora sazvati, pak da toga ni kotarski lječnik ni kotarski kapetan nit itko drugi zapreći nesmije i nemože.

Članovi, Bratovčine hrvatskih ljudi u Istri.

Uplatili tekute godine:

Gospodin Mate Šila župnik, Repentabor fr. 2.50, gospodin Aron Karlejto jurist, Beč fr. 1, g. Josip Braulić župnik Trst fr. 2.50, g. Ante Podrčača djak Trst 50 nc, g. Jure Milić župnik Kuterevo for. 5, g. Josip Škrlić kapelan Sežana fr. 1, g. Andrej Benčić kapelan Kanfanar fr. 1.

Listnica uređništva.

Molimo nekoje naše gg. dopisnike, da nam nezamjere što nenadaju već danas svojih dopisah u našem listu. Dotič će svih na red.

G. Rade Radonić: nije moglo doći

danas,

Kinjiževne vesti.

Poziv na predstavu Kletra novjera. Izvorni roman u dnu Diela od Ferde Baciga (Ferdu Breštova.) Kako su ovdjusili olojeni listovi jur mješevina studenog prošle godine dočasnici izložili, nakonimo sum ave u svojo dosadanje novelitsko radnju u posebnom izdanju, i to svake godine po jednom knjigu sljedećim redom izdati:

Knjiga I. Roman: „Kletva novjera.“ II. Prilovljeti: „Sluđaj ili sudbina, Mon-tečchi“ i Capuleti, i Persi. III. Prilo-vljeti: „Hravljanka draga“, „Lajtmajnska deputacija“, „Kapetan Kuthino“, i „San spu-sitelj.“ IV. Prilovljeti: „Zavjet“ i još dve nove pripoviesti. V. Prilovljeti: „Vukčev most“ i „O dve nove pripoviesti.“

Pošto će knjiga I. sa romanom Kletva, nevjere dojduge mjesecu dotiskana biti, to se usmjerjuje, pozvati bio ujedinjuje sve prijatelje hrvatske lige knjige na predstavu tog djeteta. Knjiga I. sa romanom Kletva nevjere obzisati će 28–29. tiskanih uraka sradnje osmne do će stajati 1 for. 20 nc. Iko kod podpisanoj pisici deset primjeraka nabavio biće, dobiti će jedanaest primjeraka bezplatno Novce i predstavne arke neke Izvole gospoda predstavnici podpisanoj pisici (Zagreb, Ju-rjevska ulica br. 14) pripasati. U Zagrebu u mjesecu siječnja 1885. Ferdo Bacic.

Pomorske vesti.

Navili za brodove na jedra iz Trsta.

Za Marsilju	frk. 12	po ton.	dugah	for.
Cette	12 i pol	"	"	42. —
Bordeaux	14	"	"	51. —
Malta	18 i pol	"	"	18. —
Algeriju	25 i pol	1100 unc.	franc.	41. —
Messina	22	1200	mile.	43.50 —
Cagliari	26	"	"	73. —
Patras	38-29	"	"	102. —
Pirej	28-29	"	"	21. —
Aleksandrij	26	1000	"	12. —
Port-Saíd	28	"	"	86. —

Iz Rieke.

Za Marsilju	frk. 12	po ton.	dugah	for.
Cette	12 i pol	"	"	91.10 —
Bordeaux	15	"	"	98.10 —
Marsilji	14	"	"	87.00 —
Cette	14 tri d.	"	"	339. —
Port-Vendres	15	"	"	500. —
Algeriju	30	po 1100 unc.	mile.	56. —
Cette	1 i tri d.	po prazn. barilu.	"	116. —

Navili za parobrode iz Rieke:

Za	Cette	frk. 18 i pol	po ton.	dugah	for.
Bordeaux	14	"	"	120. —	83.55
Rouen	18	po 1015 k.g.	hrast. drva	20. —	94.30
"	26	2600	po 1000 lit. vina.	2. —	98.25
Cette	14	"	"	17.50	87.25
Bordeaux	15	"	"	14.50	15. —
"	15	"	"	8.50	8.75
Cette	14	"	"	6. —	7. —
Bordeaux	15	"	"	5.70	6. —
"	15	"	"	5.45	5.75
Vino pujičko	"	"	"	10.50	18. —
Grško	"	"	"	12. —	23. —
dalmatinško	"	"	"	18. —	26. —
istarsko	"	"	"	7. —	8. —
Raz Azow	"	"	"	7. —	8. —
Zob magaraka	"	"	"	6. —	7. —
" hrvatska	"	"	"	7. —	8. —
" arbanoška	"	"	"	7. —	8. —

Tršćanska burza

od dne 4. febrata		
Austrijska pap. renta	for. 83.45	do for. 83.55
Ugarska	9.10	do 9.30
Italija u zlatu 4%	9.10	do 9.30
Dionico nar. banka	870.—	do 870.25
" kredit-banka	302%.	do 304.
Talijanska renta	97.40	do 97.60
London 10 lireh sterlinh	123.60	do 123.90
Napoleoni	9.74.44	do 9.76.—
C. kr. seklini	5.72	do 5.74
Državno marke	60.30	do 60.40
Isto francske	48.70	do 48.85
talijanske lire	48.55	do 48.70

Lutrijski brojevi

dne 30. januara:		
Trst	68	80
Linc	28	37
Budapest	8	63
	4	82
od 4. febrarta:		
Prag	71	1
Innsbruck	32	78
Hermannstadt	75	58
Lavov	53	9
	72	43

